

The morals that appearing in the youth literature “Flying Pig”

Phatthanant Phapor¹ and Paphitchaya Phromkantha²

Received: 16/02/2021, Revised: 07/05/2021, Accepted: 07/05/2021

Abstract

The morals that appearing in the youth literature “Flying Pig” had the objectives to study the morals in the books in the youth literature of the Seven Book Award winner "Flying Pig". The research method was a qualitative research model. Which emphasizes the synthesis of literary content and present the research results with analytical descriptions. The results of the research showed that:

In the aspect of morality or morality, there are 12 types, the most common being patience, followed by solitude, self-sufficient, courage, and self. Self-confidence, discipline, compassion, unity, honesty Humility, gratitude, diligence and the least apparent moral is the sacrifice.

Keywords: morals; the youth literature; flying pig

¹ Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

Email: phathanant.ph@cpru.ac.th

² Faculty of Education, Chaiyaphum Rajabhat University

คุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง “หมูบินได้”

พัทธนันท์ พาป้อ¹ และปัทมกานต์ พรหมกันธา²

วันรับบทความ: 16/02/2564, วันแก้ไขบทความ: 07/05/2564, วันตอบรับบทความ: 07/05/2564

บทคัดย่อ

การศึกษาคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชน เรื่อง “หมูบินได้” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณธรรมในหนังสือวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศเซเวนบุ๊กอวอร์ด เรื่อง “หมูบินได้” รูปแบบวิธีวิจัยเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นการสังเคราะห์เนื้อหาจากวรรณกรรม และนำเสนอผลการวิจัยด้วยการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณธรรมปรากฏทั้ง 12 ประการ ที่พบมากที่สุด คือ ความอดทน รองลงมาคือ ความสันโดษ รู้จักพอ ความกล้าหาญ ความเป็นตัวเอง มั่นใจในตนเอง ความมีวินัย ความมีเมตตา ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญู ความขยันหมั่นเพียร และคติธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดคือ ความเสียสละ

คำสำคัญ: คุณธรรม; วรรณกรรมเยาวชน; หมูบินได้

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Email: phathanant.ph@cpru.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

บทนำ

วรรณกรรมเยาวชนเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นสำหรับเยาวชนโดยเฉพาะ มุ่งเน้นให้เยาวชนเกิดความรู้ ความบันเทิง กระตุ้นให้เยาวชนเกิดจินตนาการ ให้ความจริงใจ มีคติสอนใจที่ดีงาม ตลอดจนเสริมสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ ให้แก่เยาวชน เพื่อพัฒนาด้านความคิด จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญาของเยาวชนให้เติบโตอย่างสมบูรณ์ ลักษณะของวรรณกรรมเยาวชนที่ดีจึงควรนำเสนอเนื้อหาและแนวคิดที่สมวัยโดยอาศัยกลวิธีที่มีชั้นเชิงเพื่อให้เยาวชนเกิดความรู้สึกรักอ่านวรรณกรรม โดยไม่รู้สึกว่าตนถูกบังคับให้อ่าน และจะส่งผลในอนาคต คือ ทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านมากขึ้น วรรณกรรมเยาวชนล้วนแต่เป็นหนังสือที่ดีที่สอดแทรกไปด้วยข้อคิดและคติธรรมอันดีงาม ทำให้ผู้อ่านวรรณกรรมเยาวชนมีแนวทางในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น (Khumphaire, 2014) สอดคล้องกับความคิดเห็นที่กล่าวว่า คุณธรรม หรือคติธรรมเป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับหลักในการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของจิตใจ และได้มาจากศาสนา ซึ่งศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือ คือ ศาสนาพุทธ คุณธรรม หรือคติธรรมสำหรับดำเนินชีวิตจึงได้มาจากพระพุทธศาสนา เป็นส่วนมาก สามารถก่อให้เกิดการผลักดัน การผลิต การสร้าง การปรับปรุง และการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายในการดำเนินชีวิต (Khantipalo, 2018)

นิทานจัดเป็นวรรณกรรมเยาวชนรูปแบบหนึ่ง เป็นเรื่องเล่าที่แต่งขึ้นมาด้วยการผูกเรื่องโดยอาศัยประวัติของความจริงบ้าง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงบ้างหรืออาจเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นมาจากจินตนาการหรืออิงความจริง มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน สอดแทรกแง่คิดคติสอนใจ และแฝงด้วยการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม เพื่อให้ผู้ฟังนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม (Pariyawate, 2008) สอดคล้องกับ Aruntaree (1999) ให้ความหมายของนิทาน ว่า เป็นเรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดยยึดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นการเล่าเรื่องให้เข้ากับสถานการณ์ในเวลากระชั้นชิด มักสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม คติสอนใจ ที่พึงประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้

นิทานเรื่อง “หมูบินได้” เป็น “ปรัชญานิทาน” (Chai-Chancheep, 2014) ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ มีภาพประกอบที่เรียบง่ายแต่เปี่ยมไปด้วยเสน่ห์ เนื้อหาเหมาะสำหรับผู้อ่านทุกเพศทุกวัย นิทานเรื่องนี้เป็นเรื่องราวของเจ้าหมูน้อย “กองดิน” ที่เกิดมามีปีกเล็ก ๆ ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เธอมีความฝันที่อยากจะบินให้ได้ และเฝ้าฝึกฝนพยายามวันแล้ววันเล่า ความเฝ้าฝันที่จะ “บิน” ขึ้นไปบนท้องฟ้ากว้าง แต่ก็มีอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ขวางทางเธออยู่ นั่นก็คือสังคมหมูรอบข้าง เธอเฝ้าเพียรพยายามฝึกบินอย่างมุ่งมั่น ทานน้อย เพื่อให้รูปร่างเหมาะกับการ “บิน” นอนน้อย เพื่อใช้เวลาฝึกฝนการ “บิน” ท่ามกลางเสียงคัดค้านของเหล่าหมูรอบข้างที่เฝ้าคอยดูถูกเหยียดหยาม และหัวเราะเยาะ หมูน้อยถูกทอดทิ้งให้โดดเดี่ยวและแปลกแยกจากสังคม เนื่องจาก

การกระทำและความฝันที่ไม่เหมือนกับหมูตัวอื่น ๆ ที่ชื่นชมในวิถีของการ "กิน" และ "นอน" "กองดิน" พยายามอย่างมาก จนวันหนึ่ง “กองดิน” ก็ไม่อาจทนกับความแปลกแยกของตนเองได้ จึงตัดสินใจเลิกบิน กลับมาอยู่ร่วมกับหมูตัวอื่น ๆ และได้รับการยอมรับในสังคม ผู้เขียนวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง หมูบินได้ ได้กล่าวไว้ว่า “สำหรับผมแล้ว พรสวรรค์และความเก่งกาจนั้นยอดเยี่ยม แต่ “ความกล้าหาญและความฝัน” นั้นยอดเยี่ยมยิ่งกว่า ส่วน “ความรักและความเข้าใจ” แม้จะไม่ได้ยอดเยี่ยมที่สุด แต่ก็ทำให้ทั้ง “พรสวรรค์ ความเก่งกาจ ความกล้าหาญ และความฝัน” ทำให้โลกนี้น่ารักและงดงามเป็นที่สุด

ด้านเนื้อหาของวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน เรื่อง หมูบินได้ผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างคุณธรรมผ่านตัวละคร “กองดิน” ตัวเอกเป็นหลัก ตลอดจนผลิตผลิตไปกับเนื้อหาของเรื่องที่ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องผ่านรูปภาพประกอบค้นพบช่วงของอารมณ์ เวลา และสถานที่ที่แตกต่างกันออกไปได้อย่างน่าสนใจยิ่ง อีกทั้งเป็นปรัชญาที่สอดแทรกคุณธรรม ไว้ได้อย่างหลากหลายแง่มุม ในครั้งนี้ผู้ศึกษาจึงเลือกหนังสือวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “หมูบินได้” ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศเชว่นบุ๊คอวอร์ด ประเภทวรรณกรรมเยาวชน ประจำปี 2546-2547 ที่ได้รับโล่พระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาด้านแนวคิด และคุณธรรม เพื่อเป็นการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรมอันดีงามให้แก่เยาวชน

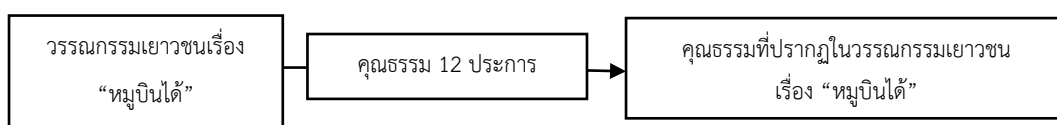
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณธรรมในหนังสือวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศเชว่นบุ๊คอวอร์ด เรื่องหมูบินได้

สมมติฐานของการวิจัย

งานเขียนของ งามอาจ ชัยชาญชีพ เรื่อง “หมูบินได้” มีคุณธรรมที่สอดแทรกในเนื้อหาอย่างแนบเนียน และเหมาะสมกับเยาวชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม

คุณธรรมเป็นความดีอันสูงสุดที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามของคนทั่วไป ซึ่งวางอยู่ในจิตสำนึก ความรู้สึกรับผิดชอบของคนนั้น อันเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของบุคคลให้แสดงออก ตามที่ตนปรารถนา โดยสรุป คุณธรรม หมายถึง หลักคุณงามความดีความถูกต้องที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคคลในสังคม ยึดมั่นเป็นหลักประจำใจในการประพฤติ ปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดคุณประโยชน์แก่สังคมโดยรวม (Thinsandee, 2007)

ประเภทของคุณธรรมพื้นฐานไว้เป็น คุณธรรม 12 ประการ (Lek-Ruengsin, 1999) ดังนี้

1. ความมีวินัย
2. ความกล้าหาญ กล้าในสิ่งที่ถูกต้อง
3. ความกตัญญู รู้คุณบรรพชน รู้คุณธรรมชาติ
4. ความมีเมตตา รู้จักยินดีและเป็นสุขกับการให้
5. ความอดทน สู้งานมีความมุ่งมั่น ฝ่าความสำเร็จ
6. ความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว
7. ความสามัคคี ประนีประนอม รักสันติ
8. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม
9. ความขยันหมั่นเพียร ไม่หวังแต่จะหาทางลัดในชีวิตการทำงาน
10. ความเป็นตัวเอง มั่นใจในตนเองและรู้จักพึ่งพาตนเอง
11. ความสันโดษ รู้จักพอ ไม่ดิ้นรน แสวงหาจนลืมความเป็นมนุษย์
12. ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เป็นคนวางก้าม ชอบมีและชอบใช้อำนาจ

เอกสารเกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชน

วรรณกรรมเยาวชน คือ วรรณกรรมที่แต่งขึ้นเพื่อให้เยาวชนอ่านด้วยความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพราะมีเนื้อหาตรงกับความสนใจ มีรูปแบบสวยงามสะดุดตา วรรณกรรมเยาวชนจึงมีความสำคัญในฐานะเป็นอาหารสมองที่ช่วยพัฒนาเยาวชนทั้งด้านจิตใจ สติปัญญา ความรู้ความคิด ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ปลูกฝังแนวคิด ทักษะคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีของสังคมไทย ซึ่งเหล่านี้ช่วยหล่อหลอมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ (Chutap, 2014)

วรรณกรรมสำหรับเด็กสามารถจำแนกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ในการจัดจำแนก ในที่นี้ ผู้เขียนใช้เกณฑ์เรื่องเนื้อหาของเรื่อง รูปแบบของสื่อ ลักษณะคำประพันธ์ (Wannakit, 2016)

วรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศ Seven Book Awards ประจำปี 2547 “หมูบินได้”

หมูบินได้ เป็นวรรณกรรมเยาวชนแนวปรัชญานิตานของ งามอาจ ชัยชาญชีพ (Chai-chancheep, 2014) ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดหนังสือดีเด่น Seven Book Awards ประจำปี 2547 และรางวัล "One of 100 Books You Should Read Before You Die!" จาก N.J. Magazine เป็นเรื่องราวของหนูน้อย "กอดิน" ที่เกิดมามีปีกเล็ก ๆ ติดตัวมาตั้งแต่เกิด กอดินมีความฝันที่อยากจะบินให้ได้ เธอเฝ้าฝึกฝนพยายาม วันแล้ววันเล่า แต่ก็มีอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ที่ขวางทางเธออยู่ นั่นก็คือสังคมหมูรอบข้าง ที่ต่างเย้ยหยันดูแคลน จนทำให้เธอรู้สึกโดดเดี่ยวและแปลกแยก วันหนึ่งกอดินได้พบกับ "เพิงบิน" ซึ่งได้รับการยกย่องจากบรรดาหมูให้เป็น หมูเทพเจ้า ซึ่งในตอนต้นของหนังสือผู้เขียนบันทึกไว้ว่า "พรสวรรค์และความเก่งกาจนั้นยอดเยี่ยม แต่ความกล้าหาญและความฝันนั้นยอดเยี่ยมยิ่งกว่า ส่วนความรักและความเข้าใจแม้จะไม่ได้ยอดเยี่ยมที่สุด แต่ก็ทำให้ทั้งพรสวรรค์ ความเก่งกาจ ความกล้าหาญ และความฝันนั้นเดินคล้องแขนเคียงข้างไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี ทั้งยังทำให้โลกนี้น่ารักและงดงามเป็นที่สุด"

วิธีการดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วรรณกรรมเยาวชนแนวปรัชญาของ งามอาจ ชัยชาญชีพ

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์เนื้อหาด้านคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนแนวปรัชญาของงามอาจ ชัยชาญชีพ ที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมเยาวชนยอดเยี่ยมรางวัลเชว่นบุ๊ค อวอร์ด ปี พ.ศ. 2547 เรื่อง หมูบินได้

ขอบเขตด้านเกณฑ์

เกณฑ์ด้านคุณธรรม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ด้านคุณธรรมโดยพิจารณาจากแนวคิดของอมรา เล็กเริงสินธุ์ (Lek-Ruengsin, 1999)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศเชว่นบุ๊คอวอร์ด เรื่อง “หมูปินได้”
2. นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์
3. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ด้านคติธรรม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ด้านคติธรรม ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ความมีวินัย

“ท่านไม่ได้บินได้ตั้งแต่เกิดหรอก” ฉันทาม

“ไม่หรอก ฉันต้องฝึกอยู่นานหลายปีทีเดียวกว่าจะบินได้

ถึงอย่างนั้นเดี๋ยวนี้ก็ต้องฝึกอยู่ทุกวัน”

(หมูปินได้, หน้า 151)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความมีวินัยของหมูปินเจ้า ที่ถึงแม้ว่าจะสามารถบินได้แล้ว แต่ก็ยังต้องหมั่นฝึกฝนและมีวินัยในการฝึกบินอยู่ทุกวัน

2. ความกล้าหาญ กล้าในสิ่งที่ถูกต้อง

“ฉันเกิดในหมู่บ้านเล็ก ๆ ทางปากโน้นของภูเขา

ห่างไกลจากที่นี่

ตอนที่ฉันยังเป็นเด็ก..ฉันชอบที่จะมองขึ้นไปบนท้องฟ้า

และคิดอยู่เสมอว่าหากได้มองลงมาจากบนโน้นบ้าง คงจะดีไม่น้อย

การที่ได้บินสูง และมองออกไปไกล ๆ กลายเป็นความใฝ่ฝันของฉัน”

“ฉันจึงบอกกับแม่ของฉันว่า ฉันต้องการที่จะบินได้”

(หมูปินได้, หน้า 152)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความกล้าหาญ ที่กล่าวถึงหมูปินเจ้านั้น ชอบมองขึ้นไปบนท้องฟ้าจึงมีความฝันที่อยากจะเป็น หมูปินเจ้ามีความกล้าหาญที่จะบอกในสิ่งที่ตนคิดและอยากที่จะทำ

3. ความกตัญญู รู้คุณบรรพชน รู้คุณธรรมชาติ

ฉันก้มหน้า

รู้สึกอายต่อความตั้งใจของตัวเอง

“แม่จ๋า หนูจะเลิกฝึกบินแล้วละ” ฉันบอกกับแม่

(หมบินได้, หน้า 86)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความกตัญญู รู้คุณบรรพชนของกองดินที่มีต่อผู้เป็นแม่ กองดินอายใจกับตนเองที่จะล้มเลิกความตั้งใจในการฝึกบิน และกองดินนั้นก็ลืมที่จะบอกกับผู้เป็นแม่เป็นตัวอย่างของคุณธรรมในเรื่องความกตัญญูรู้คุณที่ไม่ว่าจะทำอะไรก็ควรบอกกล่าวแก่บุพการีให้ได้รับทราบ

4. ความมีเมตตา รู้จักยินดีและเป็นสุขกับการให้

“แม่ไม่รู้หรอกจ๊ะ เพราะแม่เองก็ไม่เคยเห็นเหมือนกัน”

“แล้วทำไมพวกผู้ใหญ่ ต้องบังคับไม่ให้ฉันฝึกบินด้วยละจ๊ะ?”

“พวกเขาคงเป็นห่วงลูกนะ” แม่ตอบ

“แล้วแม่ละ?”

“แม่ก็รู้สึกเป็นห่วงอยู่บ้าง ที่เห็นร่างกายลูกซูบผอมลงไป

แต่แววตาที่สดใสของลูกขณะที่ฝึกบิน ทำให้แม่วางใจ”

“แล้วปิกนี่ละแม่?” ฉันถาม

“ก็ดูสวยดี” แม่พูดสั้นๆ

“แล้วหนูเป็นโรคภัยอย่างที่เค้าวากันรีเปล่า?”

“แม่ไม่คิดอย่างนั้นหรอก

เพียงแต่ลูกดูแตกต่างจากหนูอื่นๆบ้างเท่านั้น”

“แล้วเรื่องที่เค้าวจะไล่หนูออกจากที่นี่ละ”

(หมบินได้, หน้า 80)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความมีเมตตาและเป็นสุขกับการให้ แสดงถึงความรักความเมตตาของผู้เป็นแม่ที่ไม่ว่าลูกจะทำอะไรก็ตาม แม่พร้อมที่จะสนับสนุนเป็นห่วง และคอยให้คำปรึกษาอยู่เสมอ

5. ความอดทน สู้งานมีความมุ่งมั่น ใฝ่ความสำเร็จ

ฉันยังฝึกบินอยู่

ถึงแม้จะรู้สึกเหนื่อยและหนักขึ้นกว่าเดิมมาก

(หมูปบินได้, หน้า 46)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความอดทน สู้งานมีความมุ่งมั่นใฝ่ความสำเร็จในการฝึกบินของกองบิน ที่มุ่งมั่นฝึกบินอย่างสม่ำเสมอถึงแม้จะรู้สึกเหนื่อยเพียงใดแต่กองบินยังคงฝึกต่อไปเรื่อย ๆ

6. ความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว

“ถึงอย่างไรฉันก็จะออกบินเพื่อบอกเล่าเรื่องราวนี้ต่อไป

...แม้ว่าจะมีเพียงหนึ่งหรือสองตัวที่ฉันสามารถ

ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจขึ้นได้ ฉันก็เชื่อว่า

หมูเหล่านั้นก็จะบอกเล่าเรื่องราวนี้ต่อไป...”

(หมูปบินได้, หน้า 155)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความเสียสละไม่เห็นแก่ตัว กล่าวถึง หมูเทพเจ้าที่เสียสละในการที่จะบินเพื่อบอกเล่าเรื่องราวของตน ให้หมูตัวอื่นเกิดแรงบันดาลใจขึ้นได้

7. ความสามัคคี ประนีประนอม รักสันติ

.....

ฉันเองก็ไม่ว้าววิเศษอย่างไร

แต่หมูทุกตัวก็กล่าวขานถึงด้วยน้ำเสียงชื่นชม ยกย่อง

“พรงี้ท่านหมูเทพเจ้าจะเดินทางผ่านมาทางนี้!”

เสียงฮือฮาแสดงความตื่นเต้น ยินดีของเหล่าหมูดังขึ้น

“งั้นพวกเราต้องเตรียมการต้อนรับให้สมเกียรติ”

หมูตัวหนึ่งตะโกนขึ้น

“ใช่แล้ว! ใช่แล้ว!” หมูหลายตัวขวานรับ

(หมูปบินได้, หน้า 106)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความสามัคคีของเหล่าลูกหมูที่พอได้ยินข่าวดีว่าหมูเทพเจ้าจะมาเยี่ยมเยียน เหล่าลูกหมูก็พาไปตื่นตื่นดีใจ ตกลงกันว่าช่วยกันเตรียมต้อนรับหมูเทพเจ้า เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสามัคคีของเหล่าลูกหมูทุกตัว

8. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม

“นี่เจ้าหมูน้อยกองดิน...ฉันรู้สึกชื่นชมในความตั้งใจของเจ้า...

แต่เจ้าต้องอย่าลืมว่าเจ้าเป็นหมูเหมือนกับเรา

และหมูไม่มีทางบินได้...

สิ่งที่เจ้าควรจะทำก็คือกินอาหารให้มาก ๆ

นอนหลับพักผ่อนทุกครั้งที่มีโอกาส

นั่นแหละคือความสุขละ

ชีวิตหมูอย่างเรานั้นแสนสั้น

อย่ามัวแต่ทำในเรื่องไร้สาระอยู่เลย

รีบตักตวงความสุขใส่ตัวให้มาก ๆ เอาไว้ดีกว่า...

มิฉะนั้นเจ้าเองจะลำบาก

และทำให้พวกเราพลอยลำบากไปด้วย

เพราะมันจะกลายเป็นตัวอย่างที่ผิด ๆ

ให้กับหมูรุ่นหลัง

เจ้าเข้าใจมั๊ย?”

(หมูบินได้, หน้า 65)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม กล่าวถึงการที่หมูแก่ตัวหนึ่งที่ดูท่าทางฉลาดบอกกับกองดินว่าสิ่งที่เจ้าทำนั้นน่าชื่นชม แต่อย่าลืมว่าเจ้าเป็นหมูเหมือนกับเรา ๆ และหมูไม่มีทางบินได้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงการรู้จัก และซื่อสัตย์ต่อตนเอง ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ซื่อสัตย์ต่อครอบครัวที่จะดูแลตนเองให้ดี ไม่ทำให้ตนเอง และครอบครัวต้องเป็นห่วง รวมถึงการซื่อสัตย์ต่อสังคมในการที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตัวให้ดีไม่ทำอะไรผิด ๆ ให้คนรุ่นหลังได้เข้าใจผิดจนทำตาม

9. ความขยันหมั่นเพียร ไม่หวังแต่จะหาทางลัดในชีวิตการทำงาน

ฉันฝึกกระพือปีก ในขณะที่หมูตัวอื่นกำลังนอนกลางวันอยู่

(หมูบินได้, หน้า 36)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความขยันหมั่นเพียรของกองดินในการฝึกที่จะกระพือปีก โดยไม่หวังแต่จะหาทางลัดแต่ขยันหมั่นเพียรฝึกซ้อมในการที่จะบิน

10. ความเป็นตัวเอง มั่นใจในตนเองและรู้จักพึ่งพาตนเอง

ฉันรู้ดีกว่าการหัวเราะเยาะความตั้งใจของผู้อื่น เป็นเรื่องที่หยาบคายและอวดดีที่สุด
“คอยดูเถอะ ฉันจะบินให้ดู”

(หมูปบินได้, หน้า 30)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความเป็นตัวเอง มั่นใจในตนเองและรู้จักพึ่งพาตนเองของกองดิน กล่าวถึงกองดินที่มีความคิดเป็นของตนเองว่าการหัวเราะเยาะความตั้งใจของผู้อื่นนั้นเป็นเรื่องที่หยาบคายและอวดดี กองดินคิดอย่างนั้น และกองดินเชื่อในความคิดของตนเอง

11. ความสันโดษ รู้จักพอ ไม่ดิ้นรน แสวงหาจนลืมความเป็นมนุษย์

อาหารที่เหลือถึงฉันจึงน้อยกว่าที่ฉันเคยกินตามปกติ
‘แต่นี้ก็เพียงพอแล้วละ’ ฉันคิด
ที่ผ่านมากินมากเกินไป ฉันรู้สึกลอยๆ นั้นจริง ๆ

(หมูปบินได้, หน้า 34)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องความรู้จักพอของกองดินที่ต้องกินอาหารน้อยกว่าเดิม แต่กองดินมีความคิดว่าแค่นี้ก็เพียงพอแล้ว เพราะที่ผ่านมากองดินกินเยอะเกินไปนั้นแสดงให้เห็นถึงความรู้จักพอประมาณของกองดินนั่นเอง

12. ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เป็นคนวางก้าม ชอบมีและชอบใช้อำนาจ

ไม่มีใครจำได้ว่ากวีบ้ามีจริงอะไร
ใครๆ ต่างก็เรียกเขาว่ากวีบ้า
ผู้ใหญ่บางคนเคยเล่าให้ฉันฟังว่า
แต่เดิมกวีบ้าเป็นที่อยู่ในหมู่บ้านเราเอง
เขาชอบแต่งกลอนและพูดประโยคที่คนทั่วไปฟังไม่ค่อยรู้เรื่อง
จึงถูกไล่ออกไปจากหมู่บ้าน
บ้างก็ว่า เขาเดินทางจากไปอยู่ที่ชายป่าเอง
เนื่องจากความเสียใจที่ไม่มีใครเข้าใจบทกวีของเขา
บ้างก็ว่าเขารักสันโดษ ชอบอยู่เพียงลำพังตัวเดียว

แต่แม่ของฉันบอกว่า แท้ที่จริงแล้วที่เขาคงออกไปอยู่ที่ชายป่า

ก็เนื่องจากความอดอยาก

ไม่มีใครยอมกินอาหารร่วมกับเขา

ไม่มีใครแบ่งปันอาหารให้เขา

และบางครั้งยังแย่งกินอาหารในส่วนของเขา

(หมูปินได้, หน้า 57)

จากข้อความข้างต้น ผู้เขียนแสดงคุณธรรมในเรื่องไม่เป็นคนวางก้าม ชอบมีและชอบใช้อำนาจ ดังตัวอย่างข้างต้นที่มีตัวละครคือ ‘กวีบ้า’ เป็นชื่อที่หมูผู้ใหญ่และหมูตัวอื่น ๆ ใช้เรียกหมูตัวหนึ่งที่ทำตัวแตกต่างเพียงแค่หมูตัวนั้นชอบแต่งกลอนและพูดไม่รู้เรื่องเพียง แต่กลับถูกขับไล่จากพวกหมูผู้ใหญ่ให้ออกไปจากหมู่บ้าน เป็นการแสดงให้เห็นถึงการวางก้ามและการใช้อำนาจของผู้ใหญ่หรือคนใหญ่คนโตในสังคม มักมองเด็กที่ทำตัวแตกต่างจากพวกตนเป็นตัวประหลาด และใช้อำนาจ มาต่อว่าตัดสิน ข่มเหงรังแก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในสังคม ที่ไม่ควรให้ค่าและไม่ควรเอาเยี่ยงอย่างคนจำพวกนี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา การศึกษาคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศ เซเวนบูคเอดเวิร์ด เรื่อง หมูปินได้ ด้านคตินธรรมทั้ง 12 ประการ ที่ปรากฏมากที่สุด คือ ความอดทน สู้งาน มีความมุ่งมั่น ใฝ่ความสำเร็จ พบ 7 แห่ง รองลงมา คือ ความสันโดษ รู้จักพอ ไม่ดีนิน แสวงหาจนลืมนึกความเป็นมนุษย์ พบ 5 แห่ง ความกล้าหาญ กล้าในสิ่งที่ถูกต้อง พบ 4 แห่ง ความเป็นตัวเอง มั่นใจในตนเอง และรู้จักพึ่งพาตนเอง พบ 4 แห่ง ความมีวินัย พบ 3 แห่ง ความมีเมตตา รู้จักยินดีและเป็นสุขกับการให้ พบ 3 แห่ง ความสามัคคี ประนีประนอม รักสันติ พบ 3 แห่ง ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม พบ 3 แห่ง ความอ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่เป็นคนวางก้าม ชอบมีและชอบใช้อำนาจ พบ 3 แห่ง ความกตัญญู รู้คุณบรรพชน รู้คุณธรรมชาติ พบ 2 แห่ง ความขยันหมั่นเพียร ไม่หวังแต่จะหาทางลัดในชีวิตการทำงาน พบ 2 แห่ง และคุณธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดคือความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว พบ 1 แห่ง

อภิปรายผลได้ว่าเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรม เรื่องความอดทน สู้งานมีความมุ่งมั่น ใฝ่ความสำเร็จ เป็นสิ่งสำคัญที่เยาวชนทุกคนควรมีในชีวิตที่จะนำไปทำให้การทำงาน การเรียน ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เยาวชนรุ่นต่อไปให้ได้ทำแบบอย่างและพัฒนาตนให้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tebhanan (2015) ที่ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมคุณธรรมและการเรียนรู้ทางการเมืองการปกครองจากพระราชนิพนธ์

เรื่องพระมหาชนก ผลการศึกษาพบว่า หลักธรรมทางการเมืองที่เห็นได้อย่างชัดเจนจากพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก คือ ความเพียร ความมีปัญญา ความอดทนและความรับผิดชอบ หลักธรรมทั้ง 4 ข้อ ถือเป็นหลักธรรมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ถ่ายทอดให้เห็นอย่างชัดเจน ผ่านพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก ที่สะท้อนให้เห็นว่า คนเราควรจะต้องมีความเพียร ความมีปัญญา ความอดทน และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ทั้ง 3 ข้อ จะส่งผลดีต่อตัวเราเองและสังคม

นอกจากนี้คตินิยมหรือคุณธรรมรองลงมา คือ ความสันโดษรู้จักพอไม่ดิ้นรนแสวงหาจนลืมความเป็นมนุษย์ เช่น ตัวละครหมูเทพเจ้า แสดงให้เห็นถึงความรู้จักพอประมาณในการกินอาหารของตน เพราะต้องฝึกบินทุกวันทำให้กินอาหารด้วยความพอประมาณ ดังนั้นเราทุกคนควรรู้จักความพอประมาณไม่แสวงหาและดิ้นรนมากเกินไปเพื่อความสุขของชีวิต และความกล้าหาญ กล้าในสิ่งที่ถูกต้อง เช่น ตัวละครหมูชื้อกงดินกล้าหาญในการฝึกบินโดยการพยายามขยับปีกของตนต่อหน้าหมูตัวอื่น ๆ เมื่อได้รับคำท้า เนื่องจากเหล่าหมูไม่เชื่อว่ากงดินจะสามารถบินได้ ทำให้กงดินกล้าหาญ ที่จะพิสูจน์ให้เหล่าหมูตัวอื่นได้เห็นว่าคุณสามารถบินได้ คุณธรรมทั้ง 2 อย่างนี้ล้วนเป็นคุณธรรมสำคัญอันดับแรกในการที่จะประสบความสำเร็จ เพราะคุณธรรมทั้ง 2 อย่างนี้ต้องควบคู่กันไปที่จะทำให้ทุกคนมีใจที่พร้อมสู่การฝึกฝนและปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

รวมไปถึงคตินิยมหรือคุณธรรม ความเป็นตัวเอง มั่นใจในตนเองและรู้จักพึ่งพาตนเอง เช่น กงดินมีความมั่นใจในตนเอง ถึงแม้ว่าหมูตัวอื่นจะบอกกับกงดินอย่างไร แต่กงดินยังคงมั่นใจในตนเองว่าจะบินได้ในสักวัน และกงดินยังรู้จักพึ่งพาตนเองไม่หาทางลัดใด ๆ เพื่อไปสู่ความสำเร็จ ฉะนั้นเราทุกคนควรมีความมั่นใจในตนเอง ไม่ใส่ใจกับคำครหาใด ๆ แล้วพาตนเองเดินไปสู่จุดหมายด้วยความภาคภูมิใจ ความมีวินัย เช่น กงดินมีวินัยในการฝึกบินทุกวัน กงดินมีวินัยในการกินอาหารให้น้อยลง กงดินมีวินัยในการนอนมากขึ้น นั่นก็เพราะกงดินต้องการอยากที่จะฝึกบินให้ได้ เราทุกคนจึงควรมีวินัยในตนเอง เพราะวินัยคือสิ่งสำคัญที่สุดของการฝึกฝน ความมีเมตตา รู้จักยินดีและเป็นสุขกับการให้ เช่น ตัวละครหมูเทพเจ้า ที่เดินทางไปเยี่ยมเยียนหมูในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อบอกกล่าวเรื่องราวการฝึกบินของตนให้หมูตัวอื่นได้รับรู้ เพื่อเป็นประโยชน์และกำลังใจให้กับหมูที่คิดว่าตนเองจะทำไม่ได้ หมูเทพเจ้าจะไปบอกว่าตนเคยทำได้มาแล้ว ฉะนั้นทุกคนก็สามารถทำได้เช่นกัน สอดแทรกคุณธรรมของการมีความเมตตาและการเป็นผู้ให้โดยไม่หวังสิ่งใดที่แท้จริง ความสามัคคี ประณีประนอม รักสันติ เช่น เหล่าหมูทุกตัวสามัคคีกันร่วมกันจัดเตรียมอาหาร และจัดเตรียมสถานที่เพื่อต้อนรับการมาของหมูเทพเจ้า ที่เป็นคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของสังคมจะต้องมีความสามัคคี ประณีประนอม ซึ่งกันเพื่อสังคมที่สงบสุข ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม เช่น ตัวละครหมูแก่ท่าทางฉลาดเตือนกงดินว่าพวกเราเป็นหมูและหมูไม่สามารถบินได้ให้กินอาหารให้มาก ๆ และนอนหลับให้เพียงพอ ดังนั้นเรา

ทุกคนควรซื้อสัตย์ต่อตนเอง รู้ว่าควรทำและไม่ควรทำอะไร เพื่อเป็นทำหน้าที่ของตนให้ดี ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เป็นคนวางก้าม ขอบมีและขอบใช้อำนาจ เช่น หมูแก่เป็นคนวางก้ามและใช้อำนาจในการตัดสินกองดินว่าเป็นหมูบ้าบ้าง หมูประหลาดบ้าง สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงในสังคม ที่มองคนทำตัวแตกต่างว่าเป็นคนบ้าบ้าง ไม่ดีบ้าง ดังนั้นเราทุกคนควรมีคุณธรรมของการอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เป็นคนวางก้าม ขอบมีและขอบใช้อำนาจ เพราะนั่นคือการเห็นแก่ตัวของคนและจะทำให้ผู้อื่นนั้นเดือดร้อนได้ ความกตัญญู รู้คุณบรรพชน รู้คุณธรรมชาติ เช่น กองดินรู้คุณผู้เป็นแม่ที่คอยอยู่เคียงข้าง และคอยสนับสนุนกองดินเสมอ กองดินจึงนึกถึงแม่และห่วงใยความรู้สึกของแม่ สะท้อนให้เห็นถึงความกตัญญูของคนที่เราทุกคนต้องมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ผู้มีพระคุณ และยังเป็นคุณธรรมพื้นฐานของคนดี ความขยันหมั่นเพียร ไม่หวังแต่จะหาทางลัดในชีวิตการทำงาน เช่น กองดินฝึกบินด้วยด้วยความพยายามของตนเองทุกวัน แม้จะเหนื่อยหรือเจ็บปวดเพียงใด กองดินก็ไม่ย่อท้อและพยายามด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นทุกคนในสังคมควรที่จะขยันหมั่นเพียร เพราะการขยันหมั่นเพียรจะทำให้คนประสบความสำเร็จได้มีความสุข คุณธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดคือความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว เช่น หมูเทพเจ้าเสียสละในการออกบินไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อส่งต่อสิ่งดี ๆ ให้แก่หมูตัวอื่น ๆ ที่ไม่มั่นใจในตนเองให้ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อความฝันนั้น สะท้อนคุณธรรมของความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัวที่ตนสำเร็จแล้วแต่ไม่คิดจะได้เพียงคนเดียว แต่เป็นผู้ให้คนอื่นด้วย หากคนเรามีคุณธรรมเหล่านี้แล้วนั้น จะทำให้ชีวิตของเราและของสังคมเจริญไปในทางที่ดี

จากการอภิปรายผลสรุปด้านคุณธรรมทั้งหมดที่กล่าวมานี้ได้สอดคล้องกับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศเชว่นบุ๊คอวอร์ด เรื่อง หมูบินได้ เพราะวรรณกรรมเยาวชนมีเนื้อหาที่สอดแทรกความรู้ ความคิด ประกอบกับสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้เป็นแบบอย่างแนวทางในการดำเนินชีวิต และการประพฤติปฏิบัติตนของคนในสังคมได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นการศึกษาแนวคิดและคุณธรรมปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศเชว่นบุ๊คอวอร์ด เรื่อง หมูบินได้ ที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตได้กับทุกเรื่อง และนำไปเป็นประโยชน์ในการบอกกล่าวเพื่อส่งต่อแนวคิดและคุณธรรมอันดีให้กับคนที่หลงทางในชีวิตให้กลับมาเป็นคนที่ดีขึ้น และให้เยาวชนเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษากลวิธีการสร้างตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลชนะเลิศเซเวนบุ๊กอวอร์ด เรื่อง หมูบินได้
2. ควรศึกษาแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องอื่น ๆ ขององอาจ

ชัยชาญชีพ

เอกสารอ้างอิง

- Aruntaree, S. (1999). *Tales for Preschool Children: Early Childhood Education Program*. Faculty of Education, Phuket Rajabhat Institute.
- Chai-Chancheep, O. (2014). *Flying Pig*. Ped Tao Kuay.
- Chutap, W. (2014). *Wisdom in youth literature of southern writers*. Ramkhamhaeng University.
- Khantipalo, W. (2018). *A Study of Buddhist Dharma in the Ritual of Worshipping Grandfather Xiang Noi of the villagers in Ban Pao Sub-district Amphur Kasetombun, Chaiyaphum Province*. Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Khumphaire, S. (2014). *The inheritance of literature and fairy tales in Thai youth literature during the year 2002 - 2011*. [Master's thesis, Silpakorn University]. Retrieved December 4th, 2020 from http://www.sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/4473/Supasinee_Kumpiree_fulltext.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Lek-Ruengsin, A. (1999). *Morality and ethics for executives*. Faculty of Education, Rajabhat Institute Suan Dusit.
- Pariyawate, P. (2008). *Ethical Development of Early Childhood by Storytelling and Follow-up*. [Master's thesis]. Srinakharinwirot University.
- Tebhanan, W. (2015). *The Dharmic principle of buddhist to support moral conformity and political learning according to the story of MAHAJANAKA*. [Master's thesis, Chiang Mai University]. Retrieved December 4th, 2020 from <http://repository.cmu.ac.th/handle/6653943832/39532>

Thinsandee, W. (2007). *Moral and Ethical Development Sahatsakhan District Kalasin Province.*

Maharakham Rajabhat University.

Wannakit, N. (2016). *Children's literature.* (2nd ed.). Inthanin.